

ULUSLARARASI MEDYADA GÖÇÜ ÇERÇEVELEMEK: SURIYELİ SİĞINMACILARA İLİŞKİN HABERLERİN ANALİZİ¹

Farida KACHYBEKOVA²

Betül PAZARBAŞI³

ÖZ

Bu çalışmanın amacı uluslararası medyanın göçmenlerle ilgili yaklaşımının ne olduğunu haber çerçeveleri üzerinden tartışmaya açmaktır. Bu kapsamda çalışma; Suriyeli sığınmacıların Türkiye, Almanya ve İngiltere medyasında nasıl temsil edildiğini belirleyebilmek için Türkiye'den Sabah ve Sözcü, Almanya'dan Bild ve Zeit, İngiltere'den ise Express ve The Guardian gazetelerinde Suriyeli sığınmacılarla ilgili yayınlanan haberleri içerik analizi yöntemi ile analiz etmektedir. Gazetelerin seçiminde ideolojik yaklaşımları baz alınırken, çalışma evreninin belirlenmesinde ise ülkelerin Suriyeli sığınmacılara yönelik izledikleri göç politikaları belirleyici olmuştur. Araştırmanın zaman çerçevesi Suriye'de iç savaşın başladığı tarih olan 2011 ile 2020 yılları arasını kapsamakta, söz konusu tarih aralığında yer alan kritik gelişmelerin yaşandığı aylarla sınırlandırılmaktadır. 2020'den itibaren Covid-19 Pandemisi nedeniyle tüm dünyada insan hareketliliğinin kısıtlanması bu tarihin üst sınır olarak değerlendirilmesinde etkili olmuştur. Araştırma sürecinde 1384 haber analiz edilmiş, elde edilen bulgular gazetelerin Suriyeli sığınmacılarla ilgili haber çerçevelerinin, ülkelerin ideolojik görüşleri, göç politikaları ve toplumsal bağlamına göre önemli ölçüde farklılık gösterdiğini ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Göç, Suriyeli sığınmacılar, Çerçeveleme, Medya.

FRAMING MIGRATION IN INTERNATIONAL MEDIA: ANALYZING NEWS REPORTS ON SYRIAN REFUGEES

ABSTRACT

The aim of this study is to discuss the approach of the international media towards migrants through news frames. In this context, in order to determine how Syrian asylum seekers are represented in the media in Turkey, Germany and the UK, the study analyses the news about Syrian asylum seekers published in Sabah and Sözcü from Turkey, Bild and Zeit from Germany, Express and The Guardian from the UK

Araştırma Makalesi

Research Article

² Kocaeli Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

E-Posta
faridakachybekova19@gmail.com
ORCID
0000-0003-0472-077X

³ Doç.Dr.

Kocaeli Üniversitesi
İletişim Fakültesi

E-Posta
bpazarbasi@kocaeli.edu.tr
ORCID
0000-0001-5199-4867

Başvuru Tarihi / Received
25.06.2024

Kabul Tarihi / Accepted
26.09.2024

¹ Bu makale Farida KACHYBEKOVA tarafından hazırlanan "Uluslararası Medyada Göçmen Haberlerinin Çerçevelemesi: Suriyeli ve Ukraynalı Sığınmacılara İlişkin Haberlerin Analizi" başlıklı yayınlanmamış yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

through content analysis method. While the selection of the newspapers was based on their ideological approaches, the migration policies of the countries towards Syrian asylum-seekers were decisive in determining the study population. The time frame of the research covers the period between 2011 and 2020, when the civil war started in Syria, and is limited to the months in which critical developments took place in the said date range. The restriction of human mobility all over the world due to the Covid-19 Pandemic from 2020 onwards has been effective in evaluating this date as the upper limit. During the research process, 1384 news articles were analysed and the findings revealed that the news frames of newspapers on Syrian asylum seekers differ significantly according to the ideological views, migration policies and social context of the countries.

Keywords: Migration, Syrian refugees, Framing, Media.

GİRİŞ

Göç kavramının kökeni eskilere dayanmakta, tüm coğrafyada ve süreçte devam eden yer değiştirme eylemi olarak açıklanmaktadır (Koçak ve Terzi, 2012: 164). Hem gerçekleştiği hem alındığı bölgelerin toplumsal yapısını etkileyen göçün bir süreç olarak algılanması eylemin kavramsal olarak tanımlanmasına, ölçülmesine, çözümlenmesine ve yorumlanmasına engel olmaktadır (Taşçı, 2009: 180). İnsanlar hayatlarını sürdürebilmek ve daha iyi yaşam şartlarına kavuşabilmek amacıyla göç etmektedir. Göç çeşitli etnik gruplar yaratmakta ve etnik olarak karma toplumları ortaya çıkarmaktadır (Özüpek ve Yavuz, 2021: 109). Güvenlik ve ekonomik nedenler insanların göç hareketlerinin en önemli etkenleri olarak kabul edilmektedir. Dünyada yaşanan iç ve dış savaşlar, etnik çatışmalar insanları yaşadıkları yeri bırakıp güvenli bölgelere taşınmaya mecbur kılmaktadır. Göç hareketlerini hızlandıran faktörlerin başında ekonomik koşullar gelmektedir (Çelik, vd., 2018: 297).

Sosyal bilimciler göçün ortaya çıkışını açıklayan tek bir teori olmadığını belirtmektedirler. Todaro ve Smith (2012:335) göçün nedenlerine ilişkin çalışmalarında neoklasik göç teorisine odaklanmakta, göçün finansal ve psikolojik temeller doğrultusunda ortaya çıktığına dikkat çekmektedirler. Literatürde göç ile ilgili yapılmış pek çok çalışmada göç olgusunun nedenleri ekonomik, siyasal, toplumsal, ekolojik faktörler olarak ifade edilmektedir. Sosyal değişimi büyük bir ölçüde etkileyen göç, boyutlarına göre de çeşitlilik arz etmektedir. Küresel, ulusal ve bölgesel nitelikleri taşıyan göç sadece fiziki mekan değişimi olarak değil sosyo-

ekonomik ve kültürel sistem değişimini kapsayan genel bir durum olarak değerlendirilmektedir (Özüpek ve Yavuz, 2021: 109).

Göç kavramını açıklayan kuramlarda göçün itici ve çekici olmak üzere iki faktörlü olduğundan söz edilmektedir. Siyasi baskılar, savaş ve doğal afetler gibi göç etmeye zorunlu kılan nedenler itici faktör olarak değerlendirilirken, iş imkanı arama, daha iyi koşullarda yaşamak gibi nedenler göçün çekici faktörleri olarak sınıflandırılmaktadır (Giddens ve Sutton, 2014: 109).

Göç, bugünün çatışmacı dünyasında en önemli uluslararası gündem maddelerinden bir tanesidir ve medyada geniş şekilde yer bulmaktadır. Medyada göçe ilişkin haberler kamuoyunu etkileme ve politikaları şekillendirme gücüne sahiptir. Medya diğer tüm olaylarda olduğu gibi göç konusunda yaptığı haberler ile göçmenlere yönelik bir tutum oluşturmakta, haber çerçeveleri ile insanların belirli konular üzerinde ne şekilde düşünmeleri gerektiğini belirlemektedir. Çerçeveleme medya alanında önemli bir teorik kavram olarak kabul edilmektedir. Çerçeveleme izleyicilerin insanlar, olaylar ve bunun gibi karmaşık meseleler hakkındaki algılarının şekillenmesinde güçlü bir rol oynamakta ve insanların olayları yargılamasını, ahlaki değerlendirme yapmasını etkilemektedir (Yang ve Wang, 2021: 3). Semetko ve Volkenburg (2000: 95), daha önce yapılmış araştırmalara atıfla gerçekleştirdikleri çalışmalarında beş çerçevenin haberlerde sürekli kullanıldığını belirtmektedirler; insan ilgisi, sorumluluk yükleme, çatışma, sonuçlar ve ahlak. Belirtilen beş çerçeve medyada yaygın olarak kullanılmakta ve bütün çerçeveleri temsil edebilmektedir.

Bu çalışma; göç ekseninde, Suriyeli sığınmacıların Türkiye, Almanya ve İngiltere medyasında nasıl temsil edildiğini araştırmaya odaklanmakta ve medyanın sığınmacılara yaklaşımını haber çerçeveleri üzerinden tartışmaya açmaktadır. Araştırma kapsamında Türkiye, Almanya ve İngiltere’de günlük yayın yapan toplam altı gazetenin internet haber portallarında 2011–2020 tarihleri arasında kritik gelişmelerin yaşandığı zaman çerçevesi baz alınarak yayınlanan haberlerden elde edilen 1384 haber içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Gazetelerin belirlenmesinde ideolojik farklılıkları esas alınmıştır. Medyanın ait olduğu ülkenin resmi dış politikasının yanı sıra kendi ideolojik görüşüne bağlı olarak haber

tasarımını gerçekleştirdiği temel varsayımından hareketle çalışma şu soruları sormaktadır: Türkiye, Almanya ve İngiltere merkezli yayın yapan ve ideolojik görüşleri birbirinden farklı olan günlük gazetelerin internet haber sitelerinde Suriyeli sığınmacılar nasıl tasarımlanmaktadır? Sığınmacılara dair baskın haber çerçeveleri nelerdir? Gazeteler ideolojik görüşlerini desteklemek amacıyla haberlerinde hangi elit söylemler ve haber aktörlerine yer vermektedir? Suriyeliler ile ilgili ne tür görsel çerçeveler kullanılmaktadır? Soruların yanıtını ortaya koyabilmek amacıyla öncelikle Suriye ve göç konusundaki tarihsel arka plan ayrıntılı olarak açıklanmakta, ardından Suriyeli sığınmacıların medyada sunumuna ilişkin içerik analizine yer verilmektedir.

1. Tarihsel Arka Plan

Suriye iç savaşının başlangıcı 2010 yılında Tunus, Mısır, Yemen, Libya gibi Arap ülkelerinde gerçekleşen Arap Baharı hareketi ile olmuştur. Arap Baharı olarak bilinen toplumsal hareket sürecinde protestocular ülkelerindeki kötüleşen siyasi ve ekonomik şartlara karşı tepkilerini göstermek amacıyla sokaklara dökülmüştür. Yönetim güçlerinin protestoculara karşı silah kullanmaları durumu iç savaşa dönüştürmüştür. Umman, Fas ve Ürdün gibi ülkelerin liderleri halkın taleplerini yerine getirecekleri sözünü vererek hareketi durdurmaya çalışırken Tunus, Mısır, Yemen ve Libya'da yönetimin devrilmesiyle hareket sona ermiştir (Sorenson, 2016: 4). Arap Baharının son durağı olan Suriye'de hükümete karşı ayaklanmalar Ürdün sınırlarında yer alan ve daha çok Sünnilerin yaşadığı bölge olarak bilinen Dera şehrinde başlamıştır. 2011 yılının mart ayında protestocularla güvenlik güçleri arasında ilk çatışmalar meydana gelmiş, ülkede durum giderek kötüleşmiş ve huzursuzluk gün geçtikçe artmaya başlamıştır.

ABD savunma bakanı Robert Gates Suriye ile ilgili yaptığı konuşmasında Suriye yönetiminden Mısır'da uygulanan modelden yararlanarak ordunun protestoculara karşı ateş açmayı durdurmasını istemiş ve cumhurbaşkanının görevi bırakması gerektiğini belirtmiştir. AB ülkeleri de iktidarın muhaliflerle diyalog kurarak, onların talep ettikleri reformları yerine getirmesi gerektiğinin altını çizmişlerdir (Gökçe, 2021: 37). Arap Baharından etkilenerek sokaklara dökülen protestoculara Esad ilk başlarda reform fikirlerini açıklayarak anlaşmalı şekilde hareketi durdurmaya çabalamış, ancak çok geçmeden şiddete başvurarak

protestocuları “teröristler” olarak ilan etmiştir. Protestocularla güvenlik güçlerinin arasındaki çatışmalarda 100’den fazla kişi yaşamını yitirirken, ayaklanma Suriye’nin başka bölgelerine de sıçramıştır (Sorenson, 2016: 4). Siyasi özgürlük gibi birçok taleplerde bulunan muhalifler Esad’ın iktidara geçerken verdiği vaatlerinin yerine getirilmesini istemiş, Esad rejiminin şiddetli mücadelesiyle karşılaşan muhalifler ayaklanmanın hedeflerini ve niteliklerini değiştirmişlerdir. Böylece sadece sokak gösterileriyle başlayan toplumsal hareket iç savaşa dönüşmüştür (Canyurt, 2018: 1105).

Suriye’de meydana gelen ayaklanmalar tıpkı Tunus, Mısır gibi Arap ülkelerinde gerçekleşen olaylara evrilmiştir. İç savaşın başlamasından itibaren çatışmayı sona erdirmeye yönelik çalışmalar yapılmıştır. 2012 yılında Arap Birliği tarafından ilk çalışma olarak Suriye’de Arap Birliği İzleme Grubu kurulmuştur. Fakat izleme grubu başarı sağlayamamış, muhalifler ile yönetimin arasındaki çatışmalar şiddetle devam etmiştir. El- Kaide terör örgütünün Suriye’deki kolu olarak bilinen El- Nusra ve DEAŞ, PYD/ YPG gibi diğer terör örgütlerinin de savaşa katılarak Esad rejimine karşı saldırılarda bulunması iç savaşı daha karmaşık hale getirmiştir (Kadioğlu, 2020: 2183). Suriye’deki otoritenin yokluğundan yararlanmak isteyen PYD/ YPG ve El-Nusra terör örgütleri ülke topraklarını ele geçirmek amacıyla 2013 yılında birbirleriyle savaşmışlardır. Suriye’deki iç savaşın gelişme sürecinde muhalif gruplar ve terör örgütleri farklı devletlerden destek almışlardır. Örneğin ABD DEAŞ’ a karşı durmak ve istediği amaçlarına ulaşabilmek için PYD/ YPG terör örgütünü silah ve askeri eğitim alanlarında desteklemiştir. Rusya Esad rejimini desteklerken Türkiye PYD/ YPG örgütünün devlet kurmasına karşı mücadele etmiştir. Aynı zamanda ABD ile anlaşma yaparak DEAŞ terör örgütünü ortadan kaldırmaya çalışmıştır (Kadioğlu, 2020: 2184). Böylece Suriye, dış aktörlerin de aktif rol oynadığı karmaşık ve çok yönlü çıkar amaçlı çatışmaların yaşandığı bir ortama dönüşmüştür.

2011 yılının bahar aylarında başlayan Suriye hükümetiyle muhalif ve diğer güçlerin arasındaki çatışmanın iç savaşa dönüşerek devam etmesi milyonlarca Suriyelinin hem ülke içinde hem de ülke dışında yer değiştirmelerine sebep olmuştur. 11 yıldır sona ermeyen iç savaş nedeniyle Suriye dünyadaki en büyük mülteci

krizinin yaşandığı ülke olmuştur. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK)'nın 2022 yılındaki raporuna göre iç savaşın başladığı yıldan beri 6,7 milyondan fazla Suriyeli kendi ülkesini bırakmak zorunda kalmıştır. Bunların 5,2 milyonu Suriye'nin komşu ülkeleri Türkiye, Ürdün ve Lübnan'a geçici olarak yerleşmişlerdir. Bunun dışında 6.7 milyon Suriyeli Suriye içinde yer değiştirmiştir (UNHCR, 2023.). Suriye'ye komşu ülkeler Türkiye, Ürdün, Lübnan, Irak ve Mısır iç savaşın başladığından itibaren Suriyelileri kendi sınırlarına kabul ederek insani yardım sağlamıştır (Ostrand, 2015: s.262). Ülkelerinde meydana gelen iç savaş nedeniyle komşu ülkelere sığınmak için gelen Suriyelilerin %92'si kırsal ve kentsel bölgelerde yaşarken sadece %5'i mülteciler için hazırlanmış kamplarda hayatını geçirmektedir (UNHCR, 2023). İç savaşın sonucunda yaklaşık 22 milyon Suriyeli yer değiştirmek zorunda kalmıştır.

Ülkelerini terk etmek zorunda kalan Suriyeliler 130 ülkede sığınmacı olarak bulunmaktadır. Ancak büyük bir kısmı Türkiye, Lübnan, Ürdün, Mısır gibi Suriye'ye coğrafi olarak yakın ülkelerde yaşamlarını sürdürmektedirler. Türkiye 3,6 milyondan fazla Suriyeliye ev sahipliği yaparak dünyada en çok sayıda mülteciyi kabul eden ülkelerin başında yer almaktadır. Suriye vatandaşlarının Türkiye'ye ilk olarak kitlesel şekilde girişi 29 Nisan 2011 yılında Cilvegözü (Hatay) sınır kapısı aracılığıyla gerçekleşmiştir. Suriye'deki olayların devam etmesiyle birlikte Suriyelilerin kitlesel nüfus hareketleri hızlı bir şekilde artmaya başlamıştır (Poyraz, 2012: 56). Türkiye Suriyeliler için Adana, Malatya, Adıyaman, Hatay, Osmaniye, Kahramanmaraş, Gaziantep, Mardin, Kilis, Şanlıurfa illerinde konteynerkent ve çadırkentlerden oluşan 26 barınma merkezi kurmuştur (Teyyare ve Sayaner, 2017: 441). Bu kamplarda temel ihtiyaçlarının sağlanmasına rağmen Suriyeliler kamp dışında yaşamayı tercih etmekte, bu nedenle de eğitim, sağlık hizmetlerinden yararlanamamakta ve yoksulluk içinde yaşamaktadırlar (Ostrand, 2015: 262). Türkiye'de geçici koruma statüsünde bulunan Suriyeli sayısı yaklaşık 3,7 milyon iken, uluslararası koruma altında bulunanların sayısı ise 320.000'den fazladır (UNHCR, 2023).

Avrupa ülkeleri toplamda bir milyondan fazla Suriyeliye ev sahipliği yapmaktadır. Onların %70'i Almanya ve İsveç'e yerleştirilmiştir. Almanya 560.000

Suriyeliyi barındırarak en çok mülteci kabul eden Avrupa ülkesi olarak bilinmektedir. AB ülkelerinde yaşayan Suriyelilere uluslararası koruma statüleri verilmiştir. Onların çoğunluğu mülteci ve ikinci koruma statüsüne sahipken, bu statülere sahip olmayanlar da diğer uluslararası koruma koşullarından yararlanmaktadırlar. Suriye iç savaşının başladığı andan itibaren Avrupa ülkelerinde Suriyelilere ilişkin bir milyondan fazla uluslararası koruma kararı alınmıştır (UNHCR, 2023b).

2. Araştırmanın Metodolojisi

2.1. Araştırmanın Amacı ve Yöntemi

Bu çalışmanın amacı, araştırmanın nesnesi olarak belirlenen Suriyeli sığınmacılar konusunda Türkiye, Almanya ve İngiltere basınında kullanılan haber çerçevelerinin ideolojik farklılıkları ve bağlı oldukları ülkelerin resmi göç politikası ekseninde kamuoyu üzerinde belirleyici bir etki yaratıp yaratmadığını analiz etmektir. Araştırma kapsamında Türkiye, Almanya ve İngiltere’de günlük yayın yapan gazetelerin internet haber portallarında yayınlanan haberler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir.

2.2. Araştırma Evreni ve Örneklemi

Araştırma evrenini Türkiye, Almanya ve İngiltere’de yayın yapan günlük gazeteler oluşturmaktadır. Çalışma evreninin belirlenmesinde Türkiye’nin dünyada sığınmacıları en yoğun şekilde barındıran ülke olması, AB’ye üye ülkeler içinde Almanya’nın sığınmacılara kapısını diğer ülkelere oranla daha fazla açması, İngiltere’nin ise tam tersine sınırlarını açmama konusunda direnç göstermesi belirleyici olmuştur. Gazetelerin seçiminde ideolojik yaklaşımları baz alınmıştır. Türkiye’den muhafazakâr sağ ideolojiyi temsil eden Sabah ve sol olarak nitelendirilebilecek Sözcü gazeteleri ile Almanya’dan sağ ideolojiyi temsil eden Bild ve sol ideolojiyi savunan Zeit gazeteleri, İngiltere’den ise sağ görüşü savunan Express ve sol ideolojiyi temsil eden The Guardian gazetelerinin internet haber siteleri örneklem olarak seçilmiştir.

2.3. Araştırma Sınırlılıkları

Araştırma, amaçlı örneklem yöntemiyle Türkiye’de ulusal gazete olarak faaliyet gösteren Sabah ve Sözcü gazeteleri ile Almanya’da Bild ve Zeit, İngiltere’de ise Express ve The Guardian gazetelerinde Suriyeli sığınmacılarla ilgili yayımlanan haberleri içerik analizi yöntemi ile analiz etmektedir. Araştırmanın zaman çerçevesi Suriye’de iç savaşın başladığı tarih olan 2011 ile 2020 yılları arasını kapsamakta, söz konusu tarih aralığında yer alan kritik gelişmelerin yaşandığı aylarla sınırlandırılmaktadır. 2020’den itibaren Covid-19 Pandemisi nedeniyle tüm dünyada insan hareketliliğinin kısıtlanması bu tarihin üst sınır olarak değerlendirilmesinde etkili olmuştur.

Suriyeli sığınmacılarla ilgili haberlerin zamansal olarak sınırlandırıldığı yıllar ve aylar

İncelenen yıllar	Kritik olaylar
2011 / Ekim	Suriyeli göçmenler için “Geçici Koruma” rejimi uygulanmaya başlamıştır.
2012/ Haziran	BM destekli Suriye Eylem Grubu öncülüğünde ilk Cenevre görüşmesi yapılmıştır.
2013/ Aralık	Türkiye ile Avrupa Birliği Arasında düzensiz göçmenlere ilişkin Geri Kabul Anlaşması imzalanmıştır.
2014/ Ekim	Berlin’de Konferans düzenlenmiştir.
2015/ Eylül	Suriyelilerin deniz yoluyla Avrupa’ya geçmesi artmıştır. Aylan Kurdi’nin ölümü
2016/ Ocak	Cenevre’de konferans düzenlenmiştir.
2017/Ocak	Suriye Konulu Astana Toplantısı yapılmıştır
2018/Ocak	Zeytin Dalı Hareketi Başlatılmıştır
2019/ Temmuz	İstanbul valiliği kayıtsız ve başka illerdeki kayıtlı Suriyelilerin il dışına çıkışı için yazılı karar almıştır.
2020/Mart	Covid-19 Pandemisi nedeniyle nüfus hareketliliği durdurulmuştur.

2.4. Araştırmanın Soruları ve Hipotezleri

Sorular

1. Araştırma kapsamında analiz edilen gazetelerin Suriyeli sığınmacılarla ilgili baskın çerçeveleri nelerdir? Söz konusu çerçeveler gazetelerin yayınlanmış oldukları ülkelerin dinine, ulusal kimliklerine ve hükümetlerin resmi göç politikalarının yanı sıra ideolojik yaklaşımlarına bağlı olarak farklılaşmakta mıdır?

2. Gazetelerin Suriyeli sığınmacılara yaklaşımı nasıldır?

3. Haberlerin sunumunda nasıl bir dil kullanılmaktadır?

4. Gazeteler sığınmacılarla ilgili haber fotoğraflarında ağırlıklı olarak hangi görsel çerçeveleri kullanmıştır?

Hipotezler

H1: Türkiye, Almanya ve İngiltere’de yayımlanan ve analiz kapsamında değerlendirilen gazetelerin Suriyeli sığınmacılarla ilgili baskın haber çerçeveleri bağlı oldukları ülkelerin dini inançları, kültürel yapıları, göç ve krizinden etkilenme derecesi ile ülkenin resmi göç politikasına ve ayrıca gazetelerin ideolojik yaklaşımına bağlı olarak farklılıklar göstermektedir.

H2: Türkiye’de ulusal yayın yapan Sabah gazetesi ideolojisine bağlı olarak Suriyeli sığınmacılarla ilgili hükümetin politikasını destekleyen bir habercilik anlayışını benimserken, sol görüşü temsil eden Sözcü gazetesi ise ulusal kimlik, güvenlik, hükümetin resmi göç politikasının yanı sıra sığınmacıların ülke ekonomisine getirmiş olduğu artı yük nedeniyle eleştirel bir bakış açısıyla haberlerini üretmektedir.

H3: İngiliz ve Alman gazeteleri Suriyeli sığınmacıları Avrupa başta olmak üzere kendi ülkelerini de tehdit eden kültürel, ekonomik ve politik bir problem olarak tanımlamakta, ötekileştirmektedir.

H4: Gazeteler sığınmacılarla ilgili toplumsal kutuplaşmayı artırıcı negatif bir dil kullanmaktadır.

H5: Suriyeli sığınmacılarla ilgili haberlerde kullanılan görsel çerçeveler ülkelere göre önemli farklılıklar göstermektedir. Batı medyası genellikle göçmenleri olumsuz ve önyargılı bir şekilde tasvir etmektedir. Avrupa basını tarafından yayılan sığınmacıların çağrışımsal görsel çerçeveleri, referans ülkenin göç krizinden etkilenme derecesine göre farklılıklar göstermektedir. Alman ve İngiliz gazeteleri Suriyeli sığınmacıları olası bir yük ve tehdit olarak temsil eden fotoğrafları Türk basınına oranla çok daha fazla kullanma eğilimindedir.

Bu çalışmada; Suriyeli sığınmacılarla ilgili Türkiye, Almanya ve İngiltere basınında yer alan haberler çerçeveleme kuramı bağlamında değerlendirilmekte ve

içerik analizi yöntemi ile analiz edilmektedir. Literatürde çerçeveleme bir kavram olarak gerçekliğin bir kısmının seçilmesi ve dikkat çekici hale getirilmesi olarak tanımlanmaktadır (Entman, 1993: 52). Çalışmada çerçeveler, Neuman (1992) ve Özarslan (2007) tarafından yapılmış araştırmalar da baz alarak şu şekilde belirlenmiştir: Sorumluluk çerçevesi, İnsani İlgi çerçevesi, Çatışma çerçevesi, Dini tehdit çerçevesi, Ekonomik tehdit çerçevesi, Siyasal tehdit çerçevesi, Ayrımcılık çerçevesi, Sosyal güvenlik tehdit çerçevesi, Mağduriyet çerçevesi, Yerleşim çerçevesi, Uluslararası tepki çerçevesi, Demografik çerçeve.

Çalışma haber çerçevelerinin yanı sıra Suriyeli sığınmacılarla ilgili haberlerde yer alan fotoğrafları da görsel çerçeveler bağlamında analiz etmektedir. İkonik ve sembolik olarak bir şey ifade edici görseller özellikle de fotoğraflar medyada çerçeveleme amaçlı kullanılmaktadır. Fotoğraflar haberleri destekleyerek oradaki bilgileri kanıtlamaktadır. Fotoğraflarla yayınlanan haberler okuyucuları daha derin şekilde etkileyerek inandırabilme gücüne sahiptir. Bu çalışmada kullanılan görsel çerçeveler Amores ve arkadaşlarının (2019:156) “Göçmen ve mültecilerin Batı Avrupa ana medyasındaki görsel çerçeveleri” başlıklı makalesi dikkate alınarak dizayn edilmiştir. Çalışmada kullanılan görsel çerçeveler şu şekilde belirlenmiştir: Pozitif çerçevesi, Mağdur çerçevesi, Yük çerçevesi, Tehdit çerçevesi.

Araştırmada kullanılan içerik analizi, verilerin sistematik, tarafsız ve niceliksel olarak tanımlanmasını sağlayan ve iletişim alanında yapılan araştırmalarda en çok tercih edilen yöntemlerden biridir. İçerik analizi sadece araştırma sürecinde erişilen istatistikî verilerle sınırlı kalmayıp, araştırmacıya o istatistiklerden yola çıkarak elde edilen bulguları yorumlamasına da imkân sağlamaktadır. Görüşme, gözlem ve dokümanlar aracılığıyla elde edilen veriler içerik analizinde verilerin kodlanması, kod, kategori ve temaların bulunması şeklinde dört aşamada analiz edilerek sistematik hale getirilmektedir (Baltacı, 2019:378).

Bu araştırmada elde edilen veriler içerik analizinin bir türü olarak bilinen kategorisel içerik analiz tekniğiyle değerlendirilmiştir. Kategorisel analiz tekniği verilerin oluşturulan kategorilere dağıtılarak analiz edilmesini sağlamaktadır. Çalışma kapsamında Suriyeli sığınmacılarla ilgili veriler hem nicel hem de nitel analiz yoluyla elde edilmiştir. Nicel veriler haber sayısı; haberlerin toplam sayısı;

haberlerin yıl ve aylara göre dağılımı; haberlerin üretildiği organizasyon; haberde ana başlıkların sığınmacılarla ilişkisi; haberlerin iletileri; haberlerde fotoğraf kullanımı olarak kategorilendirilirken, haber konularının içerikleri; haber kaynakları; haber aktörleri; sığınmacılara yönelik sık kullanılan tanımlama terimleri; haberlerde sığınmacılarla ilgili vurgulanan özellikler; haberlerde kullanılan çerçeveler; haberlerde yer alan fotoğraflardaki aktörler; fotoğraflardaki görsel çerçeveler şeklinde nitel verilerden hareket edilerek kategorize edilmiştir. Bu kategoriler izlenerek araştırma örnekleme olan www.sabah.com.tr; www.sozcu.com.tr; (Türkiye) www.bild.de; www.zeit.de; (Almanya) www.express.co.uk; www.theguardian.com; (İngiltere) gazetelerin internet sitelerinde yer alan Suriyeli sığınmacılarla ilgili haberler niceliksel ve niteliksel olarak çözümlenmektedir. Suriye göç hareketi uzun yılları kapsadığı için 2011 yılından 2020 yılına kadar her yıldaki Suriyeli göçmenlerle ilgili kritik olayların gerçekleştiği aylarla sınırlandırılarak, gazetelerin internet sitelerindeki “arama” butonuna “Suriye” ve “Suriyeli sığınmacılar” anahtar kelimeleri yazılarak haberlere erişim sağlanmıştır.

2.5.Elde Edilen Bulgular

2.5.1.Haberlerin Kantitatif (Niceliksel) Analiz

Türkiye, Almanya ve İngiltere basınında yayınlanan Suriyeli Sığınmacılar ile ilgili haberlerin niceliksel analizine yer verilmiştir.

Tablo 1. Sığınmacılarla İlgili Haberlerin Toplam Sayısı

Haberlerin Toplam Sayısı ve İnternet Haber Sitelerine Göre Dağılımı	Suriyeli Sığınmacılar	
	Sayı	Yüzde%
sabah.com.tr	451	33
sozcu.com.tr	165	12
bild.de	79	6
zeit.de	155	11
express.com.uk	304	22
theguardian.com	230	17
Toplam	1384	100

Tablo 1’de Suriyeli sığınmacılar ile ilgili haberlerin toplam sayısının örneklem olarak seçilen haber sitelerine göre dağılımı yer almaktadır. Haberler örneklem haber sitelerinin arama butonlarına “Suriyeli”, “Suriyeli sığınmacılar”

KACHYBEKOVA, Farida ve PAZARBAŞI, Betül (2024). Uluslararası Medyada Göçü Çerçevelemek: Suriyeli Sığınmacılara İlişkin Haberlerin Analizi. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder), 12 (3), 1886-1917.

anahtar kelimeleri yazılarak araştırmanın zaman sınırlılığı doğrultusunda toplanmıştır. Suriyeli sığınmacılar ile ilgili toplam 1384 haber bulunmuş olup, %33'ü sabah.com.tr, %22'si İngiltere basını temsilcisi express.com.uk, %17'si theguardian.com, %12'si sozcu.com.tr, %11'i Alman medya temsilcisi zeit.de, %6'sı bild.de haber sitelerine aittir.

Tablo 2. Haberlerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

Haberlerin Yayınlandığı Aylar ve Yıllar	Türkiye				Almanya				İngiltere			
	sabah.com.tr		sozcu.com.tr		bild.de		zeit.de		express.com.uk		theguardian.com	
	Sayı	Yüzde%	Sayı	Yüzde%	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %
2011/Ekim	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2012/Haziran	7	2	2	1	1	1	6	4	1	0	1	0
2013/Aralık	12	3	4	2	2	3	8	5	6	2	9	4
2014/Ekim	10	2	12	7	4	5	6	4	1	0	5	2
2015/ Eylül	117	26	41	25	28	35	66	43	128	42	141	61
2016/Ocak	97	22	27	16	17	22	27	17	77	25	41	18
2017/Ocak	55	12	27	16	12	15	7	5	65	21	14	6
2018/Ocak	48	11	18	11	4	5	9	6	5	5	2	1
2019/Temmuz	45	10	26	16	-	-	3	2	1	0	4	2
2020/ Mart	58	13	8	5	11	14	23	15	20	7	13	6
Toplam	451	100	165	100	79	100	155	100	304	100	230	100

Tablo 2’de haberlerin aylara ve yıllara göre dağılımı yer almaktadır. Bulgular, analiz edilen haber sitelerinin Suriyeliler ile ilgili haberlere Suriyelilerin deniz yoluyla Avrupa’ya geçişinin arttığı ve Yunanistan’a geçmeye çalışırken hayatını kaybeden 3 yaşındaki Suriyeli Aylan Kurdi’ nin ölümünün gerçekleştiği 2015 yılının Eylül ayında en çok yer verdiklerini ortaya koymuştur. Tabloda theguardian.com haber sitesinde toplam 230 haberin %61’inin Suriyeli göçmenlerin en kritik dönemi olarak belirlenen 2015’in Eylül ayında yayınlandığı görülmektedir. Ardından toplam 155 haberin %43’üne söz konusu olan kritik dönemde yer veren haber sitesinin zeit.de olduğu tespit edilmektedir. express.com.uk 304 tane haberin %42’sini 2015

Eylül tarihlerinde yayınlamışken, bild.de toplam 79 haberin %35'ine bu tarihte yer vermiştir. Araştırmanın zamansal sınırlılığını belirleyen aylarda Suriyeliler ile ilgili haberlere en çok yer veren haber sitesinin sabah.com.tr olduğu görülmektedir. Haber portalı toplam 451 haberin %26'sını, sozcu.com.tr ise toplam 165 haberin %25'ini 2015 Eylül ayında yayınlamıştır. Haber siteleri Suriyeli sığınmacılar ile ilgili kritik dönem olarak Cenevre Konferansının düzenlendiği 2016 Ocak tarihinde de yoğun şekilde yer vermiş ve bu gelişme ikinci sırada yer almıştır. Bu tarihte yayınlanan haberler sabah.com.tr'nin toplam haber sayısının %22'sini, sozcu.com.tr'nin %16'sını, bild.de'nin %22'sini, zeit.de'nin %17'sini, express.com.uk'un %25'ini ve theguardian.com'un %18'ini oluşturmaktadır. Suriyelileri konu alan Astana Toplantısının yapıldığı 2017 Ocak ayı da örneklem medyaların Suriyeliler ile ilgili haberlere en çok yer verdikleri dönemlerin arasında üçüncü sırada yer almaktadır. Bu ayda sabah.com.tr'de %12, sozcu.com.tr'de %16, bild.de'de %7, zeit.de'de %5, express.com.uk'da %21 ve theguardian.com'da %6 oranında haber yayını yapmıştır. Türkiye tarafından Zeytin Dalı Harekatının başlatıldığı dönemi temsil eden 2018 Ocak, Suriyelilerin il dışına çıkışına ilişkin yazılı kararın alındığı 2019 Temmuz tarihlerinde sabah.com.tr ve sozcu.com.tr %11 ve %16 oranlarında haberlere yer verirken, bild.de, zeit.de, express.com.uk ve theguardian.com haber sitelerinde Suriyeli göçmenler ile ilgili haberlere yer verme oranının düştüğü bulgulanmıştır. Covid-19 Pandemisi nedeniyle nüfus hareketliliğinin durdurulduğu 2020 Mart ayında Suriyelilerin analiz edilen haber sitelerinin gündeminde yeniden yer almaya başladığı tespit edilmiştir. Bu dönemde Suriye ile ilgili haberler sabah.com.tr'de %13, sozcu.com.tr'de %15, bild.de'de %14, zeit.de'de %15, express.com.uk'da %7 ve theguardian.com'da %6 oranındadır. İlk Cenevre görüşmesinin yapıldığı Haziran 2012, Türkiye ile Avrupa Birliği arasında düzensiz göçmenlere ilişkin Geri Kabul Anlaşması'nın imzalandığı 2013 Aralık ve Suriyelilerin durumunu konu alan Berlin'de düzenlenen Konferansın gerçekleştiği 2014 Ekim tarihlerinde örneklem haber sitelerinin tümünün Suriyeliler ile ilgili haberlere çok az yer verdiklerini göstermiştir. Suriyeli sığınmacılar için "Geçici Koruma" rejiminin uygulanmaya başladığı 2011 Ekim ayında sadece sabah.com.tr'de 2 tane haber yayımlanmıştır. Diğer örneklem haber sitelerinde Suriyeliler ile ilgili hiçbir habere rastlanmamıştır.

Tablo 3. Sığınmacılar ile İlgili Haberlerin Üretildiği Organizasyon

Haberlerin Ürettiği Organizasyon	Türkiye				Almanya				İngiltere			
	sabah.com.tr		sozcu.com.tr		bild.de		zeit.de		express.com.uk		theguardian.com	
	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %
Kendi Üretimi	215	48	94	57	37	47	66	43	92	30	49	21
Haber Ajanslarının Üretimi	111	25	38	23	23	29	46	30	112	37	78	34
Karma Üretim	52	12	12	7	8	10	18	12	51	17	-	-
Sosyal medya	16	4	14	8	7	9	15	10	30	10	23	10
Belirlenmedi	34	8	7	4	1	1	5	3	5	2	2	1
Toplam	451	100	165	100	79	100	155	100	304	100	230	100

Tablo 3'te Suriyeli sığınmacılar ile haberlerin üretildiği organizasyonlara ilişkin veriler yer almaktadır. Bulgulara göre sabah.com.tr'de ilgili haberlerin %48'i, sozcu.com.tr'de %57'si, bild.de'de %47'si, zeit.de'de %43'ü, express.com.uk'da %30'u, theguardian.com'da %21'i haber sitelerinin kendi üretimleri iken sabah.com.tr, yayınladığı haberlerin %25'ini, sozcu.com.tr %23'ünü, bild.de %29'unu, zeit.de %30'unu, express.com.uk %37'sini, theguardian.com %34'ünü çeşitli ulusal ve uluslararası haber ajanslarından almıştır. Analiz edilen haber portallarının kendi içerik üretimlerinde Suriyeliler kimsesiz, gidecek yeri olmayan mağdur, eğitimsizler olarak yansıtılmıştır.

Tablo 4. Haber Ana Başlığının Sığınmacılarla İlişkisi

Haber Ana Başlığının Sığınmacılarla İlişkisi	Türkiye				Almanya				İngiltere			
	sabah.com.tr		sozcu.com.tr		bild.de		zeit.de		express.com.uk		theguardian.com	
	Sayı	Yüzde%	Sayı	Yüzde%	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %
Pozitif	151	33	20	12	10	13	7	5	33	11	35	15
Negatif	120	27	51	31	10	13	42	27	90	30	28	12
Nötr	116	26	79	48	38	48	71	46	135	44	110	48
Sığınmacıyla İlgili Değil	50	1	11	7	17	22	31	20	40	13	13	6
Toplam	451	100	165	100	79	100	155	100	304	100	230	100

Tablo 4’da haber ana başlıklarının sığınmacılar ile olan ilişkisi yer almaktadır. sabah.com.tr’ de ilgili haberlerin %33’ünün ana başlıklarının sığınmacılara karşı pozitif, %27’sinin negatif, %26’sının nötr, %11’inin sığınmacılar ile ilgili olmadığı görülmektedir. sozcu.com.tr’nin haber ana başlıklarının %48’i sığınmacılara karşı nötr, %31’i negatif, %12’si pozitif, %7’sinin Suriyeli sığınmacılar ile ilgili olmadığı bulgulanmıştır. bild.de sitesinde yer alan haberlerin ana başlıklarının nötr olanları %48, pozitif ve negatif olanların ise aynı oranda %13, hiç ilişkisi olmayanların %22 oranda olduğu görülmüştür. express.com.uk’ta incelenen haberlerin ana başlıklarının %44’ünün sığınmacılar ile ilişkisinin nötr, %30’unun negatif, %13’ünün sığınmacılar ile ilgili olmadığı, %11’inin pozitif olduğu tespit edilmiştir. theguardian.com’da ana başlıklarının Suriyeli sığınmacılar ile ilişkisi nötr olan haberlere %48, pozitif olanlara %15, negatif olanlara %12, hiç ilişkisi olmayan haberlere ise %6 oranında yer verdiği bulgulanmıştır.

Tablo 5. Haberde Fotoğraf Kullanımı

Haber-de Fotoğraf Kullanımı	Türkiye				Almanya				İngiltere			
	sabah.com.tr		sozcu.com.tr		bild.de		zeit.de		express.com.uk		theguardian.com	
	Sayı	Yüzde%	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %
Fotoğraflı	355	79	129	78	41	52	114	74	253	83	164	71
Fotoğrfsız	79	18	18	11	28	35	41	26	34	11	13	6
Toplam	451	100	165	100	79	100	155	100	304	100	230	100

Tablo 5’te Suriyeli sığınmacılar ile ilgili haberlerde fotoğraf kullanımına bakılmıştır. sabah.com.tr’de fotoğraflı haberlerin oranı %79, sozcu.com.tr’de %78, bild.de’de % %52, zeit.de’de %74, express.com.uk’ta %83, theguardian.com’da %71 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 6. Fotoğrafların İçeriği

Fotoğrafların İçeriği	Türkiye				Almanya				İngiltere			
	sabah.com.tr		sozcu.com.tr		bild.de		zeit.de		express.com.uk		theguardian.com	
	Sayı	Yüzde%	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %
Politikacı	7	2	7	5	1	2	5	4	24	9	38	23
Hükümet temsilcileri	24	7	11	9	4	10	4	4	41	16	15	9
Cumhurbaşkanı	15	4	6	5	7	17	13	11	30	12	1	1
Akademisyenler	3	1	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Sığınmacı (çocuk, kadınlar)	124	35	33	26	8	20	22	19	20	8	48	29
Sığınmacılara	20	6	6	5	2	5	5	4	-	-	1	1

yönelik pozitif davranışlar ve yardımlar												
Sığınmacılara Yönelik Şiddet ve kaza	25	7	3	2	4	10	4	4	22	9	7	4
Sığınmacıların Uyguladığı Şiddet ve suç	36	10	15	12	6	15	10	9	34	13	13	8
Yasadışı Göçmen	52	15	32	25	13	32	29	25	36	14	41	25
Terör örgütlerinin üyesi	4	1	7	5	-	-	10	9	31	12	-	-
Savaş Mağduru	40	11	13	10	2	5	2	2	5	2	8	5
Diğer	23	6	8	6	2	5	3	3	7	3	1	1
Toplam	355	100	129	100	41	100	114	100	253	100	164	100

Fotoğrafların içeriği ile ilgili bilgileri kapsayan Tablo 6'e göre sabah.com.tr sığınmacılara (çocuklar ve kadın) %35, yasadışı göçmenlere %15, savaş mağduru içeriğe %11, şiddet ve suç içeren görüntülere %10, sığınmacılara yönelik pozitif davranışlar ve yardımlara % 6, cumhurbaşkanlarına %4, politikacılara %2, terör örgüt üyelerine %2 oranında yer vermişken, sozcu.com.tr ise sığınmacılara (çocuklar ve kadın) %26, yasadışı göçmenlere %25, sığınmacılar tarafından uygulanan şiddet ve suçlara %12, savaş mağduru içeriklere %10, hükümet temsilcilerine %9, politikacılar, cumhurbaşkanları, terör örgütü üyeleri ile sığınmacılara yönelik pozitif davranışlar ve yardımlara aynı oranda %5 yer vermiştir. Alman bild.de, yasadışı göçmenlere %32, sığınmacılara (çocuklar ve kadın) %20, cumhurbaşkanlarına %17, sığınmacılar tarafından uygulanan şiddet ve suçlara %15, sığınmacılara yönelik şiddet ve kazalara %10, hükümet temsilcilerine %7 oranında yer vermiştir. zeit.de kullanılan fotoğrafların çoğunluğu yasadışı göçmenleri içermiş olup bu oran %25dir. Ardından sığınmacılar (çocuklar ve kadın) %19, cumhurbaşkanları %11, sığınmacıları terör örgütlerinin üyesi olarak gösteren görüntüler, sığınmacılar tarafından uygulanan şiddet ve suçlar %9 olarak haber fotoğraf içeriklerine yansımıştır. express.com.uk, hükümet temsilcilerini %16, yasadışı göçmenleri %14, sığınmacılar tarafından uygulanan şiddet ve suçları, sığınmacıları terör örgütlerinin üyesi olarak gösteren görüntüleri ve politikacıları %9, sığınmacıları (çocuklar ve kadın) %8, sığınmacılara yönelik şiddet ve kazalar ise %9 oranla yansıtmıştır. theguardian.com, sığınmacılara (çocuklar ve kadın) %29, yasadışı göçmenlere %25,

politikacılara %23, hükümet temsilcilerine %9, sığınmacılar tarafından uygulanan şiddet ve suçlara %8 oranında yer vermiştir. Bu analizden çıkan sonuçlara göre, her haber sitesinin Suriyeli sığınmacılarla ilgili fotoğraf içeriklerinde farklı vurgular yaptığı görülmektedir. Örneğin, sabah.com.tr sığınmacıları özellikle çocuklar ve kadınlar üzerinden göstermeye odaklanırken, express.com.uk hükümet temsilcilerine daha fazla vurgu yapmıştır. İdeolojik farklılıkların ve haber sitelerinin odaklandığı konuların bu fotoğraf tercihlerini etkilediği görülmektedir.

2.5.2. Haberlerin Kalitatif (Niteliksel) Analizi

Türkiye, Almanya ve İngiltere basınında yer alan Suriyeli sığınmacılar ile ilgili haberlerin niteliksel analizi yer almaktadır.

Tablo 7. Haberlerin İleti Analizi

Haber İletilerinin Niteliği	Türkiye				Almanya				İngiltere			
	sabah.com.tr		sozcu.com.tr		bild.de		zeit.de		express.com.uk		theguardian.com	
	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %
Yanlı	44	10	5	3	22	28	11	7	21	7	23	10
Nesnel	350	78	83	50	35	44	41	26	182	60	102	44
Karşıt	5	1	45	27	4	5	65	42	27	9	32	14
Birkaçı bir arada	52	12	32	19	18	23	38	25	74	24	13	6
Toplam	451	100	165	100	79	100	155	100	304	100	230	100

Tablo 7’da Suriyeli sığınmacılar ile ilgili haber iletilerinin analizi yer almaktadır. Bulgular sabah.com.tr’deki ilgili haberlerin %78’inin nesnel, %12’sinin birkaçı bir arada, %10’unun yanlı ve %1’inin karşıt nitelikte olduğunu göstermektedir. sozcu.com.tr’de ise nesnel haberlerin oranı %50’yi oluştururken karşıt nitelikteki haberler %27, birkaçı bir arada olanlar %19, yanlı olanlar %3 oranındadır. bild.de haberler iletilerinin %44’ü nesnel, %28’i yanlı, %23’ü birkaçı

bir arada ve %5'i karşıt nitelikliken, zeit.de'de tam tersine haberlerin %42'si karşıt, %26'sı nesnel, %25'i birkaçı bir arada, %7'si de yanlış niteliğini taşımaktadır. express.com.uk'taki Suriyeliler ile ilgili haberler incelendiğinde, iletilerin %60'ı nesnel, %24'ü birkaçı bir arada, %9'u karşıt, %7'si yanlış nitelikli olduğu ortaya çıkmıştır. theguardian.com'da ise haberlerin %44'si nesnel, %14'ü karşıt, %10'u da yanlış ve %6'sı birkaçı bir arada niteliğine sahiptir.

Tablo 8. Haberlerin Konu İçerikleri

Haberin Konu İçeriği	Türkiye				Almanya				İngiltere			
	sabah.com.tr		sozcu.com.tr		bild.de		zeit.de		express.com.uk		theguardian.com	
	Sayı	Yüzde%	Sayı	Yüzde%	Sayı	Yüzde%	Sayı	Yüzde%	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %
Politika (Vatandaşlık verilmesi, seçmen olabilmeleri)	69	15	49	30	32	41	54	35	82	27	66	29
Ekonomi	10	2	9	5	5	6	19	12	37	12	-	-
Göç (Nedenleri, yasadışı göçmenler vb.)	124	27	30	18	17	22	34	22	68	22	71	31
Sosyal ve Kültürel Sorunlar (barınma, sağlık, eğitim, kültürel çatışma/ entegrasyon)	140	31	24	15	12	15	17	11	45	15	29	13
Şiddet, Suç ve Kaza olayları (sığınmacıların katıldığı ölümle sonuçlanan kavga, uyuşturucu, dolandırıcılık vb)	89	20	43	26	10	13	27	17	49	16	12	5

Toplam	451	100	165	100	79	100	155	100	304	100	230	100
--------	-----	-----	-----	-----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Tablo 8’de Suriyeli sığınmacılar ile ilgili haberlerin konu içerikleri yer almaktadır. sabah.com.tr’de Suriyeliler ile ilgili sosyal ve kültürel sorunları konu alan haberlere %31 oranında yer verilmiştir. İkinci sırada %27 oranda göç konusu ve %20 oranda şiddet, suç ve kazaları konu alan haberler gelmektedir. Politika konulu haberler %15 oranı oluşturmaktadır. sabah.com.tr’de en az yer verilen konu ekonomik haberler olup, %2 oranındadır. sozcu.com.tr’de %30 oranında politika konulu haberlerin yer aldığı, ikinci sırada da %26 oranında şiddet, suç ve kaza olaylarını konu alan haberlerin olduğu tespit edilmiştir. Diğer haberlerin %18’i göç, %15’i sosyal ve kültürel sorunlar, %5’i ekonomik sorunları konu almaktadır. bild.de ilgili haberlerde politika konularını %41 oranda ele alırken, diğer haberlerin %22’si göç hareketlerini, %15’i sosyal ve kültürel sorunları, %13’ü şiddet, suç ve kaza olaylarını, %6’sı ekonomik sorunları içermektedir. zeit.de’de aynı şekilde politika içerikli konular baskın olup, %35 oranı oluşturmaktadır. Bunun dışında %22 göç, %17 şiddet, suç ve kaza olayları, %12 ekonomik sorunlar, %11 oranda sosyal ve kültürel sorunları konu alan içerikler yer almaktadır. express.com.uk’ta yer alan haberlerin %27’si politika, %22’si göç, %16 şiddet, suç ve kaza olayları, %15’i sosyal ve kültürel sorunları ön plana çıkaran konulardır. Göç ve yasadışı göç nedenlerini içeren konuları daha çok ele alan theguardian.com göç konularına %31, politika sorunlarına %29, sosyal ve kültürel sorunlara %13, şiddet, suç ve kaza olaylarına %5 oranda yer vermiştir.

Tablo 9. Haber Kaynakları

Haber Kaynakları	Türkiye				Almanya				İngiltere			
	sabah.com.tr		sozcu.com.tr		bild.de		zeit.de		express.com.uk		theguardian.com	
	Sayı	Yüzde%	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %

Cumhurbaşkanı	28	6	4	2	11	14	12	8	31	10	17	7
Hükümet Temsilcileri	68	15	27	16	10	13	6	4	50	16	33	14
Siyasi Partilerin Temsilcileri	6	1	13	8	4	5	13	8	25	8	12	5
Sığınmacılar	39	9	7	4	4	5	7	5	15	5	30	13
Ekonomik Elitler	-	-	7	4	-	-	8	5	13	4	-	-
Dış İşleri Bakanları	37	8	15	9	-	-	7	5	18	6	26	11
İçişleri Bakanları	6	1	5	3	4	5	8	5	13	4	4	2
Asker/ Güvenlik Güçleri/Polis	90	20	50	30	6	8	9	6	32	11	7	3
Uluslararası Örgütler	15	3	2	1	1	1	7	5	14	5	11	5
Birleşmiş Milletler	33	7	2	1	9	11	18	12	14	5	35	15
Sivil Toplum Örgütleri	20	4	3	2	2	3	4	3	9	3	1	0
Batı ve Avrupa Birliği Üyesi Ülkeler	14	3	4	2	6	8	18	12	9	3	23	10
Sığınmacılara Ev Sahipliği Yapan Ülkeler	14	3	6	4	6	8	17	11	27	9	10	4
Gazeteci / Fotoğrafçı	10	2	-	-	12	15	11	7	20	7	27	12
Akademisyenler	21	5	4	2	-	-	4	3	2	1	3	1
Doktorlar	9	2	2	1	-	-	6	4	2	1	3	1
Belirtilmemiş	17	4	3	2	-	-	-	-	4	1	-	-
Diğerleri	14	3	4	2	-	-	1	1	-	-	1	0
Toplam	451	100	165	100	79	100	155	100	304	100	230	100

Tablo 9’da Suriyeli sığınmacılar ile ilgili haberlerin kaynaklarına bakılmıştır. Bulgulara göre sabah.com.tr %20 oranda asker, polis ve güvenlik güçlerini, %15 hükümet temsilcilerini, %9 sığınmacıların kendilerini, %8 dış işler bakanları, %7 birleşmiş milletleri, %6 cumhurbaşkanlarını, %5 akademisyenleri kaynak olarak belirtmişken, sozcu.com.tr haberlerin %30’unda asker, polis güvenlik güçleri, %16’sında hükümet temsilcileri, %9’unda dış işler bakanları, %8’inde siyasi partilerin temsilcileri, %4’ünde ekonomik elitler, sığınmacılar, sığınmacılara ev sahipliği yapan ülkeler, %3’ünde içişler bakanlıkları kaynak olarak göstermiştir. bild.de ilgili haberlerde gazeteci/fotoğrafçıları %15, cumhurbaşkanlarını %14, hükümet temsilcilerini %13, BM’yi %11, Batı ve AB üyesi ülkeler, sığınmacılara ev sahipliği yapan ülkeler ve asker, polis ve güvenlik güçlerini (aynı oranda) %8, sığınmacılar, iç işleri bakanları ve siyasi partilerin üyelerini (aynı oranda) %5 oranda haber kaynağı olarak belirtmiştir. zeit.de en çok %12 oranda BM, Batı ve AB üyesi ülkeleri aynı oranda haber kaynağı olarak göstermişken, diğer kaynakların %11’i sığınmacılara ev sahipliği yapan ülkeler, %8’i cumhurbaşkanları ve aynı yüzdede

siyasi partilerin temsilcileri, %7'si gazeteci/fotoğrafçı, %6'sı asker, polis, güvenlik güçler ve %5'i (aynı orandakiler) uluslararası örgütler, dış işleri bakanları, iç işleri bakanları, sığınmacılar, ekonomik elitlerdir. express.com.uk'ta yayınlanan haberler incelendiğinde, belirtilen haber kaynakları olarak hükümet temsilcileri %16, asker, polis ve güvenlik temsilcileri %11, cumhurbaşkanları %10, sığınmacılara ev sahipliği yapan ülkeler %9, siyasi partilerin temsilcileri %8, gazeteci/fotoğrafçılar %7, dış işleri bakanları %6, BM, uluslararası örgütler ve sığınmacılar aynı oranda %5 oranda kaynak gösterilmiştir. theguardian.com, BM'yi %15, hükümet temsilcilerini %14, Suriyeli sığınmacıları %13, gazeteci/fotoğrafçıları %12, dış işleri bakanları %11, Batı ve AB üyesi ülkeleri %10, cumhurbaşkanları %7, Uluslararası örgütleri ve siyasi partilerin temsilcilerini aynı olarak %5, sığınmacılara ev sahipliği yapan ülkeleri %4 oranda haber kaynağı olarak belirtmiştir.

Tablo 10. Haber Aktörleri ve İleti Analizi

Haber Aktörleri	Türkiye				Almanya				İngiltere			
	sabah.com.tr		sozcu.com.tr		bild.de		zeit.de		express.com.uk		theguardian.com	
	Sayı	Yüzde%	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %
Devlet Başkanları	30	7	5	3	8	10	19	12	36	12	6	3
Meclis/ Parlamento Başkanları	1	0	-	-	-	-	-	-	7	2	5	2
Hükümet Temsilcileri	29	6	12	7	4	5	10	6	36	12	15	7
Muhalefet Parti Başkan Ve Temsilcileri	-	-	-	-	-	-	-	-	8	3	-	-
Siyasi Aktörler	8	2	14	8	5	6	20	13	26	9	25	11
Ekonomik Elitler	-	-	2	1	-	-	6	4	9	3	-	-
Suriyeliler	192	43	70	42	26	33	32	21	24	8	47	20
Yasadışı Göçmenler	80	18	41	25	23	29	29	19	24	8	19	8
Sığınmacılara şiddette bulunanlar	16	4	2	1	1	1	3	2	6	2	-	-
Avrupa Parlamentosu Temsilcileri	-	-	-	-	0	-	5	3	10	3	7	3

Avrupa Birliği Konseyi Temsilcileri	10	2	-	-	2	3	8	3	7	2	4	2
Birleşmiş Milletler Temsilcileri	13	3	2	1	2	3	12	8	15	5	14	6
Uluslararası İnsan Hakları Örgütü Temsilcileri	-	-	-	-	-	-	3	2	10	3	9	4
Uluslararası Örgütler ve Üyeleri	6	1	2	1	1	1	3	2	11	4	6	3
Akademisyenler	14	3	4	2	-	-	1	1	2	1	2	1
Sığınmacılara yardımda bulunan gönüllüler	14	3	2	2	1	1	2	1	14	5	7	3
STK'lar	16	4	3	2	5	6	2	1	3	1	2	1
Askerler	6	1	-	-	-	-	-	-	3	1	4	2
Diğer Aktörler	10	2	-	-	-	-	-	-	4	1	-	-
Toplam	451	100	165	100	79	100	155	100	304	100	230	100

Tablo 10'da Suriyeli sığınmacılar ile ilgili haberlerdeki haber aktörleri yer almaktadır. Elde edilen bulgulara göre sabah.com.tr'de haberlerin %43'ü Suriyelileri, %18'i yasadışı göçmenleri haber aktörü olarak kullanmıştır. sozcu.com.tr Suriyeli aktörlere %42, yasadışı göçmen olarak nitelenen aktörlere %25 oranında yer vermiştir. bild.de haberlerin %33'ünde Suriyelileri, %29'unda yasadışı göçmenleri, %10'unda devlet başkanlarını haber aktörü olarak almışken, zeit.de benzer şekilde Suriyeli aktörlere %21, yasadışı göçmenlere %19, siyasi aktörlere %13, devlet başkanlarına %12 oranda aktör olarak yer vermiştir. express.com.uk diğer örneklem haber sitelerine göre devlet başkanlarını daha fazla haber aktörü olarak göstermiş olup, %12 oranı oluşturmaktadır. İncelenen örneklem haber sitelerinin diğerleri ile karşılaştırıldığında express.com.uk'un Suriyeliler ve yasa dışı göçmen olarak nitelenen aktörlere %8 şeklinde daha az oranda yer verdiği görülmektedir. theguardian.com ise Suriyeli aktörlere %20 ve siyasi aktörlere %11 oranda yer vermiştir.

Tablo 11. Sığınmacılara Yönelik Sık Kullanılan Tanımlama Terimleri

Sığınmacılara Yönelik Sık Kullanılan Tanımlama Terimleri	Türkiye		Almanya		İngiltere	
	sabah.com.tr	sozcu.com.tr	bild.de	zeit.de	express.com.uk	theguardian.com

	Sayı	Yüzde%	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %
Sığınmacı	59	13	37	22	11	14	23	15	36	12	22	10
Mülteci	133	29	10	6	32	41	55	35	65	21	63	27
Kaçak	20	4	17	10	7	9	3	2	7	2	-	-
Göçmen/ Yasadışı Göçmen	41	9	19	12	13	16	34	22	51	17	30	13
Geçici Koruma Statüsü ile Gelenler	3	1	1	1	-	-	8	5	11	4	-	-
Saldırgan	4	1	-	-	-	-	-	-	9	3	-	-
Katil	2	-	-	-	-	-	-	-	10	3	-	-
Terör örgütlerinin üyeleri	6	1	8	5	1	1	9	6	38	13	5	2
Savaş Mağduru	11	2	3	2	-	-	-	-	11	4	1	0
Suriyeli	170	38	65	39	10	13	21	14	68	22	44	19
Diğer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	451	100	165	100	79	100	155	100	304	100	230	100

Tablo 11’de Suriyeli sığınmacılar ile ilgili haberlerde sık kullanılan tanımlama terimleri yer almaktadır. Elde edilen veriler en sık kullanılan tanımlama terimlerinin Suriyeli, mülteci, sığınmacı ve yasadışı göçmen kelimelerinin olduğunu göstermektedir. sabah.com.tr’de Suriyeli tanımlama terimi %38, mülteci %29, sığınmacı %13 orandayken, sozcu.com.tr haber sitesinde Suriyeli %39, sığınmacı %22, yasadışı göçmen %12, kaçak %10 oranında gözükmektedir. bild.de en çok %41 oranda mülteci, %16 yasadışı göçmen, %14 sığınmacı, %13 Suriyeli, %9 oranda kaçak tanımlama terimlerini kullanılmıştır. zeit.de mülteci %35, yasadışı göçmen %22, sığınmacı %15, Suriyeli terimi %14 oranında kullanılmıştır. express.com.uk haberlerin %22’sinde Suriyeli, %21’inde mülteci, %17’sinde yasadışı göçmen, %13’ünde terör örgütlerinin üyeleri, %12 sığınmacı tanımlama kelimelerini kullanırken, theguardian.com’da mülteci %27, Suriyeli %19, yasadışı göçmen %13, sığınmacı %10 oranında yer almaktadır.

Tablo 42. Haberlerde Sığınmacıların Vurgulanan Özellikleri

Haberlerde Sığınmacıların vurgulanan Özellikleri	Türkiye				Almanya				İngiltere			
	sabah.com.tr		sozcu.com.tr		bild.de		zeit.de		express.com.uk		theguardian.com	
	Sayı	Yüzde%	Sayı	Yüzde%	Sayı	Yüzde%	Sayı	Yüzde%	Sayı	Yüzde%	Sayı	Yüzde%
Adı/Soyadı	112	25	44	27	20	25	14	9	14	5	44	19
Milliyeti/Geldiği Ülke	65	14	7	7	6	8	15	10	56	18	5	2
Dini	17	4	-	-	7	9	17	11	32	11	6	3
Cinsiyeti	51	11	29	18	9	11	20	13	19	6	44	19
Yaşı	78	17	23	14	10	13	26	17	24	8	48	21
Statüsü/Mesleği	19	4	16	10	6	8	8	5	8	3	10	4
Diğerleri	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	451	100	165	100	79	100	155	100	304	100	230	100

Tablo 12’de Suriyeli olarak vurgulanan sığınmacıların özellikleri yer almaktadır. Bulgular göre sabah.com.tr %25 sığınmacının soy adına, %17 yaşına, %14 milliyetine/geldiği ülkesine, %11 cinsiyetine vurgu yapmaktayken, sozcu.com.tr’nin sığınmacının ad/soyadına %27, cinsiyetine %18, yaşına %14, statüsü/mesleği %10 ve milliyeti/geldiği ülkeye %7 oranda değindiği görülmektedir. bild.de en çok ad/soyad %25, yaşı %13, cinsiyeti %11, dini %9, zeit.de’ ise %17’si sığınmacının yaşı, %13’ü cinsiyeti, %11’i dini, %10’u milliyeti/geldiği ülkesi, %9’u ad/soyadı ve %5’i statüsü/mesleğine vurgu yapmıştır. express.com.uk’da en çok vurgulanan özellikler olarak %18 sığınmacının milliyeti/ geldiği ülkesi, %11 dini, %8 yaşı, %6 oranda cinsiyeti olarak ortaya çıkmıştır. theguardian.com’de en sık değinilen sığınmacıların yaş %21, ad/soyad ve cinsiyetinin %19 oranda olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 53. Haberde Kullanılan Haber Çerçeveleri

Haberde Kullanılan Haber Çerçeveleri	Türkiye				Almanya				İngiltere			
	sabah.com.tr		sozcu.com.tr		bild.de		zeit.de		express.com.uk		theguardian.com	
	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %	Sayı	Yüzde %
Sorumluluk	63	14	20	12	10	13	11	7	38	13	39	17
İnsani İlgı	61	14	11	7	17	22	16	10	20	7	51	22
Çatışma	7	2	2	1	-	-	-	-	7	2	-	-
Dini Tehdit	3	1	-	-	3	4	15	10	35	12	5	2
Ekonomik Tehdit	13	3	23	14	6	8	13	8	17	6	-	-
Siyasal Tehdit	37	8	21	13	7	9	27	17	58	19	41	18
Sosyal Güvenlik Tehdidi	50	11	30	18	6	8	32	21	49	16	28	12
Ayrımcılık	7	2	-	-	1	1	2	1	5	2	-	-
Mağduriyet	121	27	33	20	11	14	21	14	51	17	46	20
Yerleşim	67	15	18	11	8	10	7	5	10	3	11	5
Uluslararası Tepki	20	4	7	4	8	10	12	8	14	5	9	4
Demografik	2	0	2	1	2	0	-	-	-	-	-	-
Toplam	451	100	165	100	79	100	155	100	304	100	230	100

Tablo 13'te Suriyeli sığınmacılar ile ilgili haberlerde kullanılan haber çerçeveleri yer almaktadır. Tabloya göre, en çok kullanılan haber çerçeveleri arasında mağduriyet, sorumluluk, insani ilgi, siyasi tehdit, dini tehdit, sosyal güvenlik tehdidi bulunmaktadır. Örneğin, mağduriyet çerçevesi sabah.com.tr'de %27, sozcu.com.tr 'de %20 oranında kullanılmıştır. İnsani ilgi çerçevesi ise sabah.com.tr'de %14, sozcu.com.tr 'de %7, bild.de'de %22, zeit.de'de %10, express.com.uk'ta %7, theguardian.com'da %22 oranında yer almıştır. Ayrıca, haber sitelerinin Suriyeli sığınmacılara yönelik haberlerinde benzer çerçeveleri kullanma eğiliminde olduğu, özellikle dramatisasyon ve Suriyeli sığınmacıları olumsuz bir şekilde betimledikleri tespit edilmiştir. Örneğin, sosyal güvenlik tehdidi ve dini tehdit çerçeveleri sıkça kullanılmış, analize konu edilen haber siteleri arasında benzerlikler bulunmuştur.

Haber siteleri arasındaki ideolojik farklılıklar Suriyeli sığınmacılarla ilgili haberlerin içeriğine de yansımıştır. Muhafazakâr sitelerin suç ve şiddet olaylarına, sol görüşlü sitelerin ise Suriyelilerin katıldığı suç olaylarına daha fazla odaklandığı tespit edilmiştir. Alman haber sitelerinde Suriyeli erkeklerin kadınlara yönelik cinsel saldırılarına daha fazla vurgu yapıldığı, İngiliz haber sitelerinde ise sosyal tehdit çerçevesinin ön plana çıkartıldığı bulgulanmıştır.

Tablo 64. Haber Fotoğraflarında Kullanılan Görsel Çerçeveler

Haber Fotoğraflarında Kullanılan Görsel Çerçeveler	Türkiye				Almanya				İngiltere			
	sabah.com.tr		sozcu.com.tr		bild.de		zeit.de		express.com.uk		theguardian.com	
	Sayı	Yüzde%	Sayı	Yüzde%	Sayı	Yüzde%	Sayı	Yüzde%	Sayı	Yüzde%	Sayı	Yüzde%
Pozitif	97	27	15	12	7	17	9	8	13	5	22	13
Mağdur	165	46	34	26	23	56	33	29	66	26	94	57
Yük	16	5	25	19	4	10	7	6	23	9	-	-
Tehdit	55	15	41	32	4	10	29	25	83	33	15	9
Toplam	355	100	129	100	41	100	114	100	253	100	164	100

Tablo 14'te Suriyeli sığınmacılarla ilgili görsel çerçevelere yer verilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, Mağdur çerçevesi Suriyeliler ile ilgili görsellerde sabah.com.tr'de %46, sozcu.com.tr'de %26, bild.de'de %56, zeit.de'de %29, express.com.uk'ta %26 ve theguardian.com'da %56 oranda olup gazetelerin benzer çerçeveleri kullanmakta olduğu belirlenmiştir. Bu görseller, sığınmacıların sınırlara doğru gelme anları, yemek yeme, küçük alanlarda uyuma ve sığınmacı kamplarındaki yaşamlarını göstermektedir. Haberlerde en çok kullanılan görsel çerçevelerden biri pozitif çerçevesidir. Bu tür çerçeve Suriyeli sığınmacıların sığınak, sağlık ve eğitim gibi ihtiyaçlarının karşılandığı ve bir başarıya ulaştığı anları içererek sabah.com.tr'de %27, sozcu.com.tr'de %12, bild.de'de %17, zeit.de'de %8, express.com.uk'ta %5 ve theguardian.com'da %13 oranında yer almıştır.

İdeolojik farklılıklar göz önünde bulundurulduğunda, sol görüşlü haber sitelerinin Suriyeli sığınmacılarla ilgili pozitif görselleri daha az kullandığı, muhafazakâr sitelerin ise daha olumlu anıları içeren görsellere daha fazla yer verdiği belirlenmiştir. Bunun dışında Suriyeliler ile ilgili haberlerde özellikle sozcu.com.tr (%32), zeit.de (%25) ve sağ görüşlü express.com.uk (%33) haber siteleri tarafından daha çok tercih edilerek sığınmacıların suç işledikleri, terör örgütüne üye olduklarını ve herhangi bir şiddette bulduklarını içeren görseller aracılığıyla Suriyelilerin tehdit oluşturduğu yönünde bir bakış açısı inşa ettikleri ve böylece toplumsal kutuplaşmayı artırdıkları sonucuna varılabilir. Sonuç olarak, haber fotoğraflarında kullanılan görsel çerçeveler Suriyeli sığınmacılara yönelik daha negatif, tehditkar ve yük olarak algılanmalarına neden olmaktadır. Türk ve Alman haber siteleri arasında benzerlikler bulunmakta ve ideolojik farklılıkların görsel temsil biçimlerine yansıdığı analiz sonucunda tespit edilmektedir.

SONUÇ

Bu çalışmada, Türkiye, Almanya ve İngiltere merkezli günlük gazetelerin internet haber sitelerinde yer alan Suriyeli sığınmacılarla ilgili haberler, haber çerçeveleme teorisi temelinde içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Çalışma, ülkelerin göç politikaları ve gazetelerin ideolojik yaklaşımları gözetilerek belirlenen örneklerdeki gazetelerin internet sitelerinde 2011-2020 tarihleri arasında yayınlanan 1384 haber üzerinden gerçekleştirilmiştir. Türkiye'den Sabah ve Sözcü, Almanya'dan Bild ve Zeit, İngiltere'den Express ve The Guardian gazetelerinin internet siteleri seçilen örnekleme oluşturmuştur. Suriyeli sığınmacılarla ilgili haberler, internet sitelerinde "Suriye" ve "Suriyeli sığınmacılar" anahtar kelimeleri kullanılarak araştırılmıştır.

Araştırmanın bulgularına göre, Türk medyasının temsilcilerinden Sabah, Suriyeli sığınmacılarla ilgili haberlere en çok yer veren haber sitesi olarak öne çıkmıştır. Alman Bild ve Zeit, İngiliz Express ve The Guardian gazetelerinin internet sitelerinde de 2015 Eylül tarihindeki göç dalgasına odaklanan haberlerin yoğun olduğu bulgulanmıştır.

Araştırma, haber çerçevelerinin gazetelerin ideolojik farklılıkları ve bağlı oldukları ülkelerin göç politikası çerçevesinde kamuoyunu nasıl etkilediğini

belirlemeyi amaçlamaktadır. Analiz sonuçlarına göre, haber başlıkları ve iletiler gazetelerin ideolojilerine uygun olarak şekillenmiştir. Örneğin, Sözcü ve Bild gazetelerinin haber başlıkları genellikle negatif eğilimli iken, Sabah ve The Guardian'ın haber başlıkları daha olumlu bir yaklaşım içermektedir. Ayrıca gazetelerin sığınmacılara yönelik tanımlama terimlerinde farklılıklar gözlemlenmiştir. Örneğin, Express gazetesinin Suriyelileri "terör örgütlerinin üyeleri" olarak daha sık tanımladığı tespit edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre, gazetelerin haber çerçeveleri ülkelerin dini inançları, kültürel yapıları, göç ve krizden etkilenme derecesi, resmi göç politikası ve ideolojik yaklaşımlarına bağlı olarak farklılık göstermekte, böylece birinci hipotezimiz doğrulanmış olmaktadır. Sabah gazetesinin Suriyeli sığınmacılarla ilgili haberlerde mağduriyet, yerleşim, sorumluluk, insani ilgi ve sosyal güvenlik tehdidi çerçevelerine ağırlık verdiği belirtilmiştir. Özellikle, sığınmacıları mağdur göstererek hükümetin sunduğu imkanları vurgulayarak Türkiye'nin açık kapı politikasını desteklediği görülmüştür. Sözcü gazetesinin mağduriyet, sosyal güvenlik tehdidi, ekonomik tehdit, siyasal tehdit ve sorumluluk çerçevelerini daha fazla kullandığı tespit edilmiş, bu çerçeveler aracılığıyla sığınmacıların ötekileştirildiği ve negatif bir dil kullanıldığı tespit edilmiş ve ikinci hipotezimizde doğrulanmıştır.

Alman gazeteleri bild.de ve zeit.de arasında yapılan karşılaştırmada, muhafazakâr Bild gazetesinin daha olumlu bir göç politikasını desteklediği ve sığınmacılara daha pozitif bir bakış açısı ile yer verdiği bulgulanmış, ancak, muhalif Zeit gazetesinin Suriyeli sığınmacıları daha çok tehdit ve yük olarak gösterdiği analiz verileri ile elde edilmiştir. İngiliz gazeteleri arasında yapılan karşılaştırmalı analizde, sağ ideolojiyi savunan Express'in siyasal tehdit, mağduriyet, sosyal güvenlik tehdidi, sorumluluk ve dini tehdit çerçevelerini sıkça kullandığı, muhalif The Guardian'ın ise daha çok insani ilgi ve mağduriyet çerçevelerine odaklandığı belirlenmiştir.

Çalışmanın sonuçlarına göre, gazetelerin Suriyeli sığınmacılarla ilgili haber çerçeveleri, ülkelerin ideolojik görüşleri, göç politikaları ve toplumsal bağlamına göre önemli ölçüde farklılık göstermekte, hipotezimiz doğrulanmaktadır. Bu çerçevede çalışmanın sonucunda elde edilen verilerin, medyanın sığınmacılara

KACHYBEKOVA, Farida ve PAZARBAŞI, Betül (2024). Uluslararası Medyada Göçü Çerçevelemek: Suriyeli Sığınmacılara İlişkin Haberlerin Analizi. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder), 12 (3), 1886-1917.

yönelik haber çerçevelerinin, toplumun tutum ve algıları üzerindeki etkisi ile ilgili gelecekte yapılacak araştırmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- AMORES, Javier; CALDERON; Carlos Arcila; STANEK, Mikolaj (2019). "Visual Frames of Migrants and Refugees in The Main Western European Media" *Economics and Sociology*, 12(3), 147-161.
- CANYURT, Dilek (2018). "Kazanılmayan Savaş "Suriye İç Savaşı" Neden Bitmedi, Barış Nasıl Gelebilir?", *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 14(4), 1103 - 1120.
- ÇELİK, Mehmet; ŞEN, Alper Tunga; USTA, Hasan (2018). "Avrupa Birliğinin Göç/Mülreci Politikası ve Sığınmacıların Ekonomik, Sosyal ve Kamusal İletişim Sorunları: Kastamonu Örneği", *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 57.
- ENTMAN, Robert (1993). "Framing: Towards Clarification of a Fracture Paradigm" *Journal of Communication*, 43(4), 51-58.
- GIDDENS, Anthony and SUTTON, Philip (2014). *Essential Concepts in Sociology*. John Wiley ve Sons.
- GÖKÇE, Özlem (2021). "Arap Baharı'nın Bir Varyantı Olarak Suriye İç Savaşı ve Esad Rejiminin Ayakta Kalma Nedenleri (2011-2014)", *Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8 (2), 24-51.
- KADIOĞLU, Aytaç (2020). "Suriye İç Savaşı ve Türkiye: Çatışma, Güvenlik ve Sığınma", *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 16 (29), 2179 - 2213.
- KOÇAK, Yüksel ve TERZİ, Elvan (2012). "Türkiye'de Göç Olgusu, Göç Edenlerin Kentlere Olan Etkileri ve Çözüm Önerileri", *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 3(3), 163-184.
- NEUMAN, Russell; JUST, Marion; CLİGLER, Ann (1992). *Common Knowledge: News and the Construction of Political Meaning*. Chicago. The University of Chicago Press.
- OSTRAND, Nicole (2015). "The Syrian Refugee Crisis: A Comparison of Responses by Germany, Sweden, the United Kingdom, and the United States" *Journal on Migration and Human Security*, 3 (3), 255-279.
- ÖZARSLAN, Hüseyin (2007). *Çerçeveleme Yaklaşımı Açısından Haber Çerçevelerinin İzler Kitle Düşünceleri Üzerindeki Etkisi*, Selçuk Üniversitesi, Doktora Tezi.
- ÖZÜPEK, Nejat, ve YAVUZ, Alptekin (2021). "Göç Kavramı Bağlamında Suriyeli Mülteci Algısı: Esnaflar Üzerine Bir Araştırma", *İletişim Çalışmalarında Güncel Yaklaşımlar ve Araştırmalar*, 108-136.
- POYRAZ, Yasin (2012). "Suriye Vatandaşlarının Geçici Korunması ve Uluslararası Mülteci Hukuku", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 20 (2), 53 - 69.
- SEMETKO, Holli and VALKENBURG, Patti (2000). "Framing European Politics: A Content Analysis of Press and Television News" *Journal of Communication*, 50(2), 93-109.

KACHYBEKOVA, Farida ve PAZARBAŞI, Betül (2024). Uluslararası Medyada Göçü Çerçevelemek: Suriyeli Sığınmacılara İlişkin Haberlerin Analizi. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder), 12 (3), 1886-1917.

SORENSEN, David (2016). Syria in Ruins: The Dynamics of the Syrian Civil War. Bloomsbury Academic.

TAŞCI, Faruk (2009). "Bir Sosyal Politika Sorunu Olarak Göç", Kamu-İş İş Hukuku ve İktisad Dergisi, 10, 177-204.

TEYYARE, Erdoğan ve SAYANER, Kübra (2017). "Suriye İç Savaşı Sonrası Ortaya Çıkan Göç Hareketinin Kamusal Mallar Teorisi Çerçevesinde Değerlendirilmesi", Bartın Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi, 8(15), 429 - 454.

TODARO, Micheal, and SMİTH, Stephen (2012). Economic Development. Boston: Pearson Education.

UNHCR, <https://www.unrefugees.org/news/syria-refugee-crisis-explained/> Erişim Tarihi: 23.09.2023

UNHCR, <https://www.unrefugees.org/refugee-facts/statistics/> Erişim Tarihi: 23.09.2023

YANG, Xiuyun and WANG, Bo (2021). "Framing and Blaming: Media Coverage of Coal Mining Accident Coverups in China" The Extractive Industries and Society, 8(2).

Çalı maya 1. Yazarın katkısı %70, 2. Yazarın katkısı %30'dur.
Çalışma kapsamında herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması bulunmamaktadır.